

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse NOU 2002:1 Fortid former framtid

Foreningen DIS-Norge har mottatt utredningen *Fortid former framtid* til høring og takker for å ha fått anledning til å komme med innspill til utredningen.

DIS-Norge / Databehandling i slektsforskning er en frivillig organisasjon med formål å spre kunnskap om og stimulere til slektsforskning i Norge. Etter etableringen i 1990 har medlemstallet vokst til opp under 7 000 medlemmer, og med lokallag i alle fylker er foreningen i dag den største foreningen i sitt slag i landet. DIS-Norge er en av medlemsorganisasjonene i Kulturvernets fellesorganisasjon.

I vår høringsuttalelse har vi valgt å trekke fram de punktene i disposisjonen vi finner mest aktuelle å kommentere fra vårt ståsted. Ut over dette viser vi til høringsuttalelsen fra Kulturvernets fellesorganisasjon.

Pkt 1: Utredningens mål, strategier og innsatsområder som grunnlag for en framtidsrettet kulturminnepolitikk

Kulturminne har i utredningen fått en noe snever definisjon, i og med at de synlige kulturminner og kulturmiljø ikke i tilstrekkelig grad ses i sammenheng med immaterielle kulturminner. Kulturminnebegrepet er begrenset til bygninger, gjenstander og landskap, og settes ikke i tilstrekkelig grad inn i en større helhet. Det pekes ganske riktig i kapittel 2.2 på at *Mange kulturminner knytter seg til bestemte personer, slekter eller grupper, andre mer til bruk av naturen, til bosetting, arbeid og familiens håndverksferdigheter, sosiale forskjeller og konflikter, til religionsutøvelse og kulturell utveksling.* men denne typen sammenheng er ikke like tydelig videre i utredningen.

Vi støtter Kulturvernets fellesorganisasjon i sin uttalelse om at *utredningen mangler en overordnet visjon for kulturvernet i Norge, dermed uteblir et grunnlag for prioriteringer og valg, slik at alt blir like viktig.*

I tillegg vil vi peke på at like viktig som en forankring av kulturpolitikken lokalt for å gi tilhørighet og identitet, er det å styrke den regionale identiteten gjennom slikt arbeid. Et viktig debatttema i lokalhistorisk arbeid de senere årene har vært nettopp om det er mulig å bidra til å bygge en regional identitet. I en tid der regionene blomstrer i Europa, mens Norge stadig debatterer fylkeskommunens framtid som eget forvaltningsnivå, vil nettopp den regionale

Postadresse:

Postboks 29 Bryn
0611 OSLO
Medl.kont.

Organisasjonsnr.:

975 782 190

E-postadresse:

kontor@disnorge.no
epost@disnorge.no

Telefoner:

Kontor: +47 22 26 66 77
Faks: +47 22 76 03 56

Bankkonto:

7874 05 33109 Drift
7874 05 33125

dimensjonen være viktig også i utformingen av kulturminnepolitikken i Norge. Dette vil være en av mulighetene for framtidens kulturminnepolitikk ikke bare lokalt arbeid og by- og tettstedsutvikling.

Pkt 2. Hvordan legge til rette for aktiv bruk og ivaretagelse av mangfoldet i kulturarven?

En viktig utfordring vil være nettopp det å skape interesse og engasjement for kulturarven. Gjennom kunnskap om og forståelse for kulturminnene vil de leve videre. Særlig vil det immaterielle kulturarvet, som for eksempel folkeminne og håndverkstradisjoner være avhengig av kunnskapsoverføring gjennom egenaktivitet og deltakelse.

Fra vårt ståsted vil vi peke på at for svært mange har interessen for lokalhistorie og kulturminner blitt vekt gjennom interessen for slektshistorie og personalhistorie. Det vil derfor være viktig å legge til rette for et tettere samarbeid mellom både offentlige og frivillige organisasjoner. Interesse og engasjement på ett felt åpner ofte porter videre på tvers av det materielle og det immaterielle kulturarvet, i form av bygninger og landskap på den ene siden og for eksempel folkeminne og lokalhistorie på den andre siden.

En spesiell utfordring ligger i å balansere det pedagogiske med opplevelsesdimensjonen i formidlingen til barn og unge. I utredningen ser det ut til å være lagt mest vekt på det pedagogiske aspektet ved formidling til skolen. "Den kulturelle skolesekken" skal legge til rette for at elever i grunnskolen lettere skal få tilgang til, gjøre seg kjent med og få et aktivt forhold til kunst- og kulturuttrykk av alle slag, og elevens egen opplevelse i møtet med kulturelle uttrykk står sterkt. Innenfor begrepet om kunstneriske og kulturelle verdier er det rom for også kulturminnebegrepet innenfor de prinsippene som er trukket opp for arbeidet med å gi alle grunnskolebarn en kulturell skolesekk. Ikke minst er det interessant å se hvordan IKT kan benyttes for å presentere og vekke interesse, og det er verd å merke seg at det lokale arbeidet med utgangspunkt i L97 er det viktigste grunnlaget for Den kulturelle skolesekken der kommunenes skole- og kultursektor samarbeider om tilrettelegging og utforming av innholdet. Kulturminnevernet er alt trukket inn i arbeidet med Den kulturelle skolesekken, men vi støtter intensjonen bak utvalgets flertall i å styrke dette.

Pkt 5. Partnerskap og samarbeid

Vi støtter utvalgets anbefaling om at staten i sterkere grad må legge til rette for at frivillige kan spille en aktiv rolle i arbeidet med kulturhistorie og kulturminner. Ved siden av ren driftsstøtte og midler til prosjekt vil det være verdifullt å få en styrket koordinering av samarbeidet mellom både de frivillige organisasjonene og de ulike offentlige etater på ulike forvaltningsnivå. Ikke minst vil det være viktig for de mindre, frivillige organisasjonene om staten kunne legge til rette for et utviklingssamarbeid på nordisk og internasjonalt plan som inkluderte de frivillige organisasjonene.

Vi ser fram til å følge med i den videre behandlingen av utredningen.

Vennlig hilsen

for Jan Eri
Leder DIS-Norge